

EXERCICI A FER

Localització de les grans multinacionals al món

-

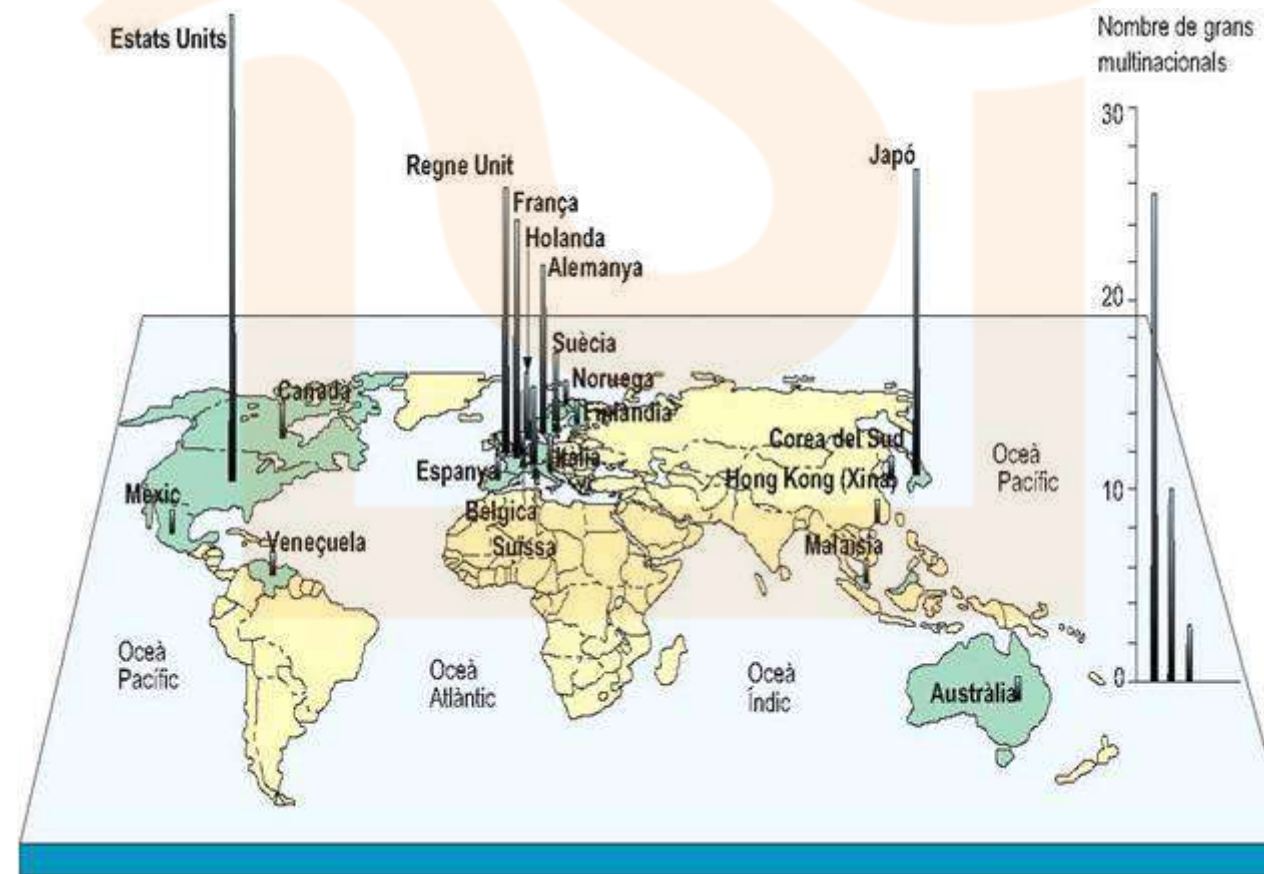
Activitats sobre l'economia agrària catalana

RECORDA : NO CAL FER TOTS ELS EXERCICIS .

POTS ESCOLLIR (però cal repassar les preguntes de tots)

EXERCICI 1

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions plantejades.
Localització de les grans multinacionals al món

FONT: Informe sobre les inversions en el món (2002). Conferència de les Nacions Unides sobre Comerç i Desenvolupament (UNCTAD), Ginebra.

1. Descriviu la informació representada en el mapa.
2. Definiu el concepte *empresa multinacional* i expliqueu el significat dels termes següents: *deslocalització* i *franquícia*.
3. Anomeneu les principals àrees industrials del món i exposeu en quina mesura el lloc on se situen coincideix amb el mapa de distribució de les multinacionals..

SOLUCIONARI

Localització de les grans multinacionals al món

1) Cal assenyalar els següents aspectes:

En el mapa del món hi ha representada informació sobre la localització geogràfica de les grans empreses multinacionals l'any 2002. La major part de les grans empreses multinacionals es troben localitzades en els països desenvolupats: EUA, Japó, els principals estats de la Unió Europea (Regne Unit, França, Alemanya, etc.), Canadà, Austràlia. Un altre grup format per Corea del Sud, la Xina (Hong Kong), Malàisia, Mèxic i Veneçuela es poden considerar Nous Països Industrials (NPI) o economies emergents, que en el cas de Veneçuela es pot associar a l'existència de recursos petrolífers.

2)

La definició d'empresa multinacional podria ser equivalent a la següent: les empreses multinacionals són societats de producció o distribució que operen en diversos països. Generalment mantenen la seu central, els centres de recerca i desenvolupament i les funcions de control en el país d'origen, mentre que mantenen centres de producció (fàbriques industrials, mines o explotacions agràries, serveis turístics o financers, etc.) a diversos països del món. Es valorarà positivament que s'esmentin elements com: la relació amb el procés de globalització; el fet que són capdavanteres quant a l'organització, investigació i desenvolupament (I+D); el gran poder que assoleixen en les decisions econòmiques i polítiques, de vegades per sobre d'alguns estats.

La deslocalització és una fórmula utilitzada per moltes empreses multinacionals (emmarcada en el procés de globalització de l'economia) des de finals del segle XX, i que consisteix en traslladar una part o totes les seves activitats a un altre país on es gaudeix d'unes condicions productives més avantatjoses: mà d'obra barata i poc conflictiva; legislació molt permissiva en matèria laboral i mediambiental, avantatges fiscals; etc. Les deslocalitzacions poden resultar conflictives quan comporten el tancament d'empreses als països d'origen i els treballadors resten a l'atur.

La franquícia consisteix en un acord per mitjà del qual una companyia matriu concedeix el dret a utilitzar el seu procés de fabricació, la marca, la patent, el secret comercial i altres valors a una altra companyia a canvi d'unes compensacions econòmiques que sovint inclouen uns drets de franquícia inicials més un percentatge dels beneficis obtinguts.

És una fórmula molt utilitzada en l'àmbit dels serveis (hotels, establiments de menjars ràpids, botigues de moda, etc.). Exemples molt coneguts són els de les cadenes Mc Donald's, Benetton, Levi's, etc. Una característica comuna a les franquícies és que l'empresa principal manté el control sobre tot el procés productiu o sobre les parts clau, mentre que les empreses franquiciades estableixen una relació de dependència i de subordinació financera, tecnològica, comercial, etc.

3) Les principals àrees industrials del món coincideixen a grans trets amb el mapa de les grans empreses multinacionals: destaquen el cinturó industrial que s'estén pels Estats Units, Europa, Japó i altres països com la Xina i el sud-est asiàtic. En canvi no apareix cap país de l'Europa de l'est ni Rússia.

Els Nous Països Industrialitzats (NPI) són un grup de països entre els quals hi ha Corea del Sud, Taiwan, Singapur, Malàisia, Mèxic, l'Índia, Brasil, etc. que es caracteritzen per haver protagonitzat un enorme creixement industrial, sobretot en el sector dels productes manufacturats (tèxtil, calçat, petits electrodomèstics, informàtica, material esportiu, joguets, etc.) relacionat amb el fenomen de la deslocalització i de forma més general amb la globalització econòmica. L'existència de règims polítics autoritaris i una classe dirigent que ha facilitat la instal·lació d'empreses multinacionals ha afavorit el procés d'industrialització. Els NPI ofereixen avantatges comparatius en relació als països desenvolupats ja que ofereixen una mà d'obra abundant i ben preparada, amb baixos costos laborals i poc conflictiva; una legislació poc exigent quant a drets laborals i en normativa mediambiental, així com avantatges fiscals. L'economia d'aquests països mostra un alt nivell de dependència tecnològica (importació de la tecnologia i pagament de patents) i econòmica ja que la major part de la producció es destina a l'exportació i no controlen les decisions que prenen les empreses multinacionals.

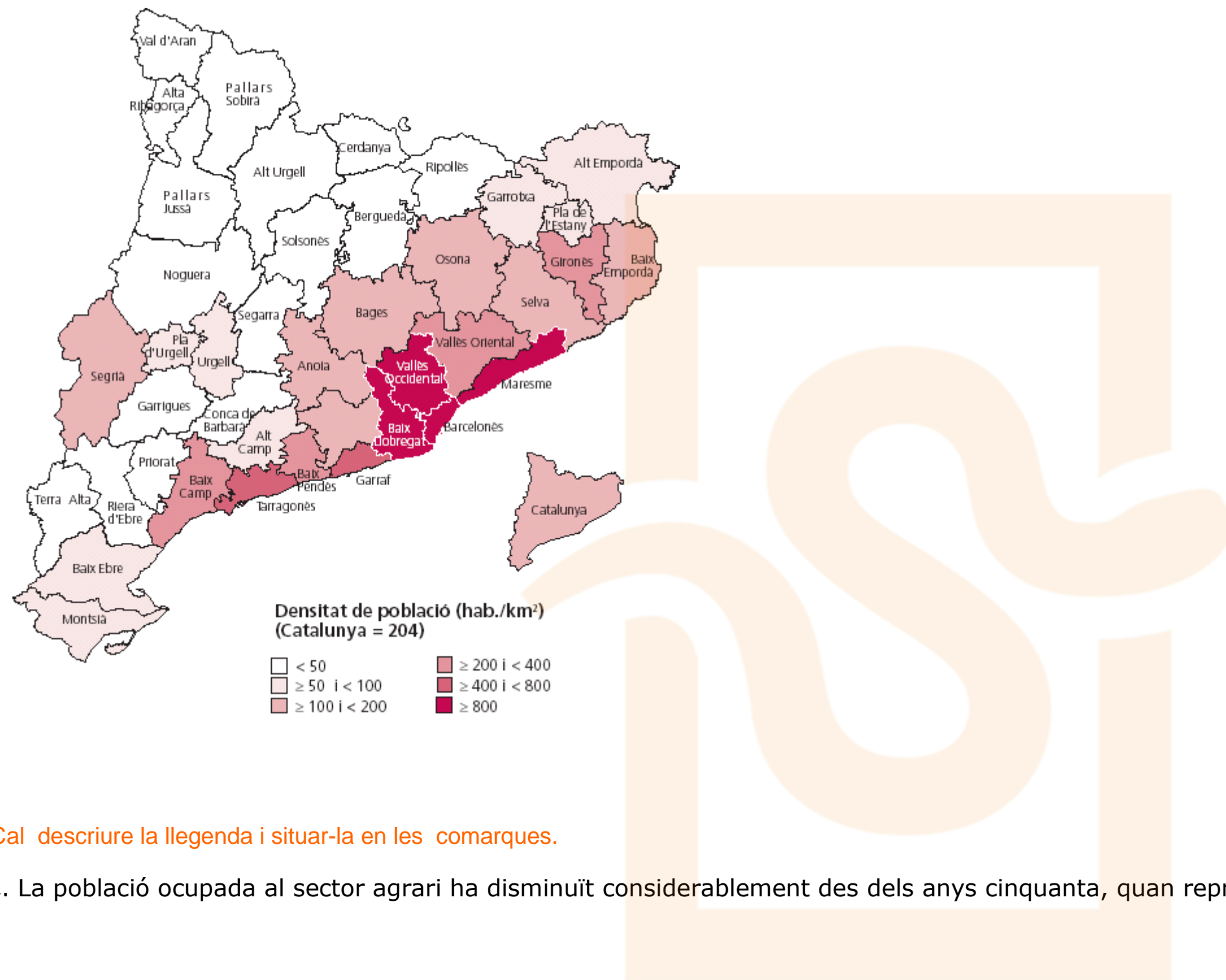
Els alumnes haurien d'aportar arguments per justificar la consideració dels països de l'Europa de l'est (ex-socialistes) com a Nous Països Industrialitzats, com per exemple que moltes deslocalitzacions d'empreses multinacionals de la Unió Europea es traslladen cap a països de l'Europa oriental com Eslovènia, Txèquia o Polònia, on els costos laborals són més baixos i existeix una mà d'obra ben qualificada, etc.

EXERCICI 2

SOLUCIONARI

Acti L' AGRICULTURA CATALANA I LA UNIÓ EUROPEA

1. A partir de la informació de mapa, explica com està distribuïda la població de Catalunya en el territori.

Cal descriure la llegenda i situar-la en les comarques.

2. La població ocupada al sector agrari ha disminuït considerablement des dels anys cinquanta, quan representava més d'un 22% de la població ocupada.

Superfície i utilització del territori 2001	
Superfície (1,000 km²)	32
Conreus (%)	28,9
Prats i pastures (%)	16
Boscors i bosquines (%)	43,3
Rius i llacs (%)	1
Urbà i urbanitzable (%)	6,5
Altres (%)	4,3
<i>Font: IDESCAT</i>	

Població ocupada. Per sectors d'activitat i sexe (en % del total)	
2002	
Població ocupada. Total	100
Agricultura	2,53
Indústria	28,50
Construcció	10,02
Serveis	58,94
Població ocupada. Homes	100
Agricultura	3,25
Indústria	34,06
Construcció	15,57
Serveis	47,13
Població ocupada. Dones	100
Agricultura	1,45
Indústria	20,15
Construcció	1,68
Serveis	76,71
<i>Font: IDESCAT</i>	

- Compara la part del territori destinada a l'ús agrícola o la superfície forestal amb la població ocupada en el sector agrari.

Superfície i utilització del territori 2001	
Superfície (1,000 km²)	32
Conreus (%)	28,9
Prats i pastures (%)	16
Boscors i bosquines (%)	43,3
Rius i llacs (%)	1
Urbà i urbanitzable (%)	6,5
Altres (%)	4,3
<i>Font: IDESCAT</i>	

I una vegada llegit la superfície destinada a l'ús agrícola i diferenciat de l'ús forestal recerca la població ocupada en el sector.

- Quin paper creus que poden jugar els agricultors en l'ordenació del territori?

Treballa la part que afecta a la distribució de la població. Si veus l'àrea metropolitana molt plena i les altres zones amb menys densitat ara es tractaria d'ordenar la densitat creant centres de treball relacionats amb activitats pròpies del camp.

3. Busca informació sobre la PAC (<http://www.infoeuropa.org/catala/ABC>).

- Quins són els seus objectius?
- Amb quina finalitat?

3. Llegeix amb atenció el text següent. Tria tres dels objectius de la PAC que els ciutadans europeus consideren com a prioritaris i argumenta el perquè de la seva importància.

¿Qué piensan los ciudadanos europeos de la política agrícola común (PAC)?

Un gran número de europeos desean un cambio en la forma en que la política agrícola común (PAC) ayuda a los agricultores de la UE. De acuerdo con la última encuesta de opinión Eurobarómetro, más del 60% de los ciudadanos de la UE considera que el abandono de las subvenciones a la producción en beneficio del apoyo directo a los agricultores y a las zonas rurales es una solución "muy buena" o "bastante buena". El apoyo directo de los agricultores contó con el favor de aproximadamente el 62% de las personas interrogadas, es decir, un 6% más respecto de la última encuesta Eurobarómetro realizada a mediados de 2001. La encuesta también pone de manifiesto que los ciudadanos desean que la política agrícola de la UE garantice que los productos agrícolas son sanos y seguros. Según la encuesta, los ciudadanos de la UE consideran que la prioridad de la PAC debe ser garantizar la seguridad de los productos agrícolas, fomentar el respeto del medio ambiente, proteger las explotaciones agrarias de pequeño o mediano tamaño y ayudar a los agricultores a adaptar su producción a las expectativas de los consumidores.

Asimismo, ha aumentado la confianza de los ciudadanos de la UE en la capacidad de la PAC de garantizar una producción agrícola sana. Se ha observado un incremento - del 37% (en 2001) al 42% - en el número de encuestados que creen que la PAC garantiza la seguridad de los productos agrícolas alimentarios. Este es el ámbito en que la PAC cumple mejor sus objetivos.

La falta de información continúa siendo un problema. Las respuestas "no sabe, no contesta" oscilan entre el 24% y el 35%. Únicamente el 20% de los encuestados consideraron que estaban suficientemente informados de la forma en que los alimentos son producidos y tratados.

Los encuestados se manifestaron claramente a favor de los siguientes objetivos de la política agrícola, relacionados en la encuesta:

- Garantizar que los productos agrícolas son sanos y seguros: 90%
- Promover el respeto del medio ambiente: 88%
- Proteger las explotaciones de pequeño y mediano tamaño: 81%
- Ayudar a los agricultores a adaptar su producción a las expectativas del consumidor: 80%
- Favorecer y mejorar las condiciones de vida en las zonas rurales: 77%
- Mejorar la competitividad de la agricultura europea en los mercados mundiales: 77%
- Garantizar a los agricultores unos ingresos estables y apropiados: 77%
- Fomentar la diversificación de los productos y actividades agrícolas: 73%
- Favorecer métodos de producción orgánica: 72%
- Proteger el sabor de los productos agrícolas europeos: 73%
- Proteger la especificidad de los productos agrícolas europeos: 73%
- Reducir las diferencias de desarrollo entre regiones: 72%
- Defender los intereses de los agricultores en sus relaciones con intermediarios y distribuidores: 71%

A la pregunta de en qué medida consideraban que la PAC cumplía sus objetivos, los niveles de satisfacción oscilaron entre el 41% (garantizar que los productos agrícolas son sanos y seguros) al 25% (defender los intereses de los agricultores en sus relaciones con intermediarios y distribuidores). La encuesta se realizó entre 16.041 ciudadanos de los quince Estados miembros.

Font: *Eurobarometre 2001*

5. Llegeix aquest text de la Comissió Europea sobre l'agricultura ecològica i respon les preguntes següents:

La agricultura ecológica

La creciente concienciación del consumidor frente a los aspectos relacionados con la salubridad de los alimentos y el medio ambiente ha contribuido a la expansión de la agricultura ecológica en los últimos años. Pese a que representa tan sólo un 2% de la superficie agraria de la UE, la agricultura ecológica se ha convertido en uno de los sectores más dinámicos de la agricultura europea, registrando un crecimiento anual del 25%, aproximadamente, entre 1993 y 1998.

La agricultura ecológica, que la Comisión Europea define como la utilización de métodos de producción agrícola y ganadera no perjudiciales para el medio ambiente -y que no implican, por tanto, el uso de fertilizantes sintéticos, hormonas de crecimiento, antibióticos que favorecen el crecimiento o pesticidas sintéticos, ni manipulaciones genéticas-, responde a la preocupación de los consumidores por la calidad de los alimentos, el medio ambiente y el bienestar animal.

El actual régimen agroambiental permite a la UE conceder ayudas a los agricultores que optan por la producción ecológica. De esta forma los agricultores cuentan con un apoyo durante el período de transición a la agricultura ecológica (el período de conversión suele ser de unos tres años). En este período, los agricultores pueden registrar una disminución de sus ingresos, ya que su cosecha se reduce sin que los productos puedan todavía venderse bajo la apelación de ecológicos, lo cual les permitiría disfrutar de un precio más alto. A fin de promover y proteger los productos ecológicos, la Comisión ha fijado también normas de control y etiquetado.

El logotipo de agricultura ecológica

En marzo de 2000, la Comisión Europea creó un logotipo compuesto por los términos "Agricultura Ecológica - Sistema de Control CE", que ha sido concebido para ser utilizado con carácter voluntario por los productores en caso de que, tras proceder a una inspección, quede demostrado que sus sistemas y productos cumplen la legislación comunitaria en la materia. Los consumidores que adquieran productos que lleven este logotipo pueden estar seguros de lo siguiente:

- el 95% de los ingredientes del producto, como mínimo, se ha producido de acuerdo con métodos ecológicos;
- el producto se atiene a las disposiciones del sistema de control oficial;
- el producto procede directamente del productor o el transformador y se presenta en un envase sellado;
- el producto lleva el nombre del productor, el elaborador o el vendedor, o el nombre y el código del organismo de inspección.

Comissió Europea

•

- Què s'entén per agricultura ecològica?
- Quins beneficis suposa la pràctica d'una agricultura ecològica per al medi ambient?
- Quins incentius tenen els agricultors per practicar una agricultura ecològica?

- Què garanteix el logotip d'agricultura ecològica?

Recerca les respostes al text

6 . Busca informació sobre noves activitats econòmiques que es donen a zones rurals de Catalunya. De quin tipus d'activitat es tracta? Són respectuoses amb el medi ambient? Poden tenir èxit?

Relacionar amb activitats lligades al sector primari i a l'Oci o sector Serveis aprofitant els recursos naturals, paisatge, aigua, neu...etc.

